

Het taallandschap in Saterland

Saterland (Seelterlound)

De gemeente Saterland bestaat uit vier dorpen in het noordwesten van Duitsland, waar Sater-Fries door een minderheid van een paar duizend inwoners wordt gesproken. De gemeente is 123,6 km² groot en heeft 14.313 inwoners.

Het onderzoek

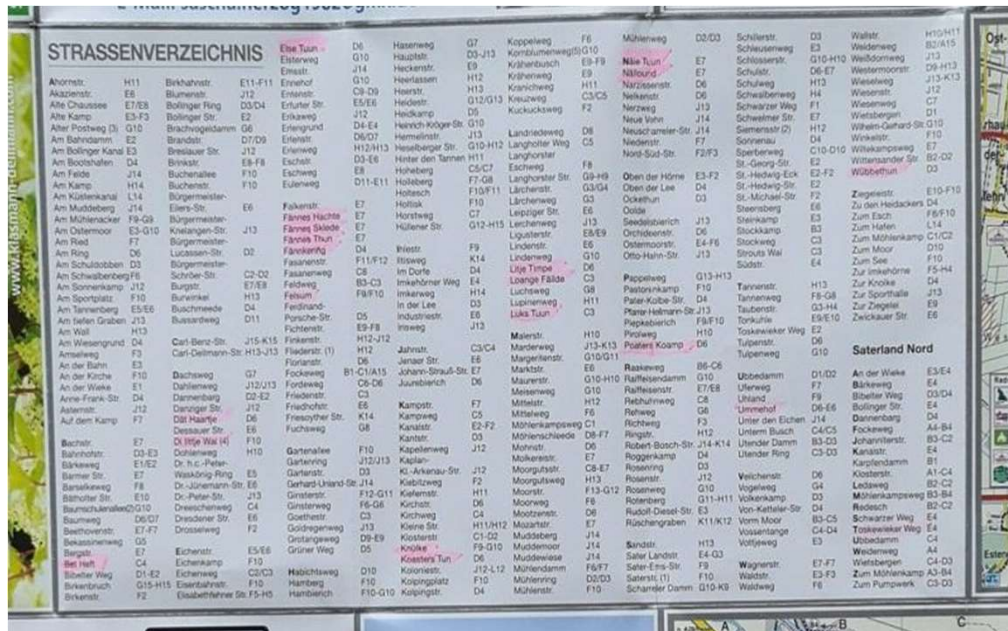
Doel van het onderzoek

Het doel van het onderzoek is om inzicht te krijgen in de aanwezigheid van het Sater-Fries in de openbare ruimte van de gemeente Saterland en inzicht te krijgen in de organisatie en impact van tweetalig, Duits/Sater-Fries, openbaar bestuur.

Opzet en uitvoering van het onderzoek

Het gepresenteerde onderzoek vond plaats in mei 2024 en bestond uit de volgende onderdelen:

1. Een observatie van de aanwezigheid van het Fries in de openbare ruimte.
2. Een enquête onder de medewerkers van de lokale overheid over het gebruik van het Sater-Fries in administratieve processen en de communicatie met inwoners.
3. Een interview met de wetenschappelijke functionaris voor het Sater-Fries in de gemeente en een onderzoek naar het gebruik van Sater-Fries in officiële documenten.

De Friese taal in de publieke ruimte van Saterland

Straatnamen

- Saterland heeft 367 verschillende straatnamen
- 5.4% (20 straten) van de straatnamen zijn in het Saterfries
- Toekomst: industrieterrein in Strukelje met Sater-Friese straatnamen

Dorpsnaam	Inwoneraantal	Sater-Friese straatnamen
Strücklingen/Strukelje	3287	5
Ramsloh/Roomelse	5281	12
Scharrel/Skaddel	2624	3
Sedelsberg/Seedelsbierich	3040	0

De Friese taal in de publieke ruimte
van Saterland

Tweetalige plaatsnaamborden

De Friese taal in de publieke ruimte van Saterland

Officiële verkeersborden (in het Duits)

De Friese taal in de publieke ruimte van Saterland

Publieke informatie (in het Duits)

Publieke objecten

De Friese taal in de publieke ruimte van Saterland

Commerciële uitingen (98% in het Duits)

De Friese taal in de publieke ruimte van Saterland

Tweetalige toeristische informatie

De Friese taal in de publieke ruimte van Saterland

Tweetalige toeristische informatie

Friestalige welkomstborden

125 straatbankjes met Sater-Friese spreekwoorden en gezegden

Vernieuwde website van de gemeente (van tweetalig naar Duitstalig)

De website van de gemeente was tweetalig tussen 26 Augustus 2017 en 21 Februari 2024.

Sater-Fries in de publieke ruimte van Saterland

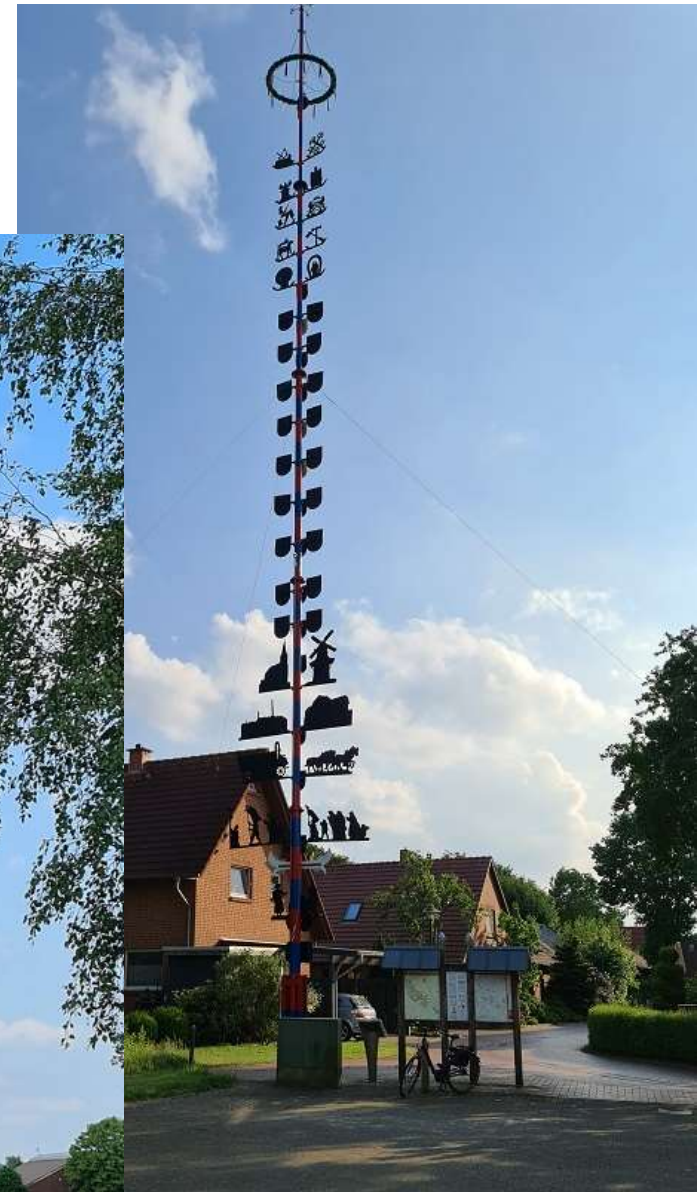
– Conclusie –

Plaatsnaamborden	Tweetalig
Welkomstborden	Tweetalig, Duits of Fries
Verkeersborden	100 % Duits
Commerciele uitingen	98 % Duits
Publieke informatie	100 % Duits
Toeristische borden	Tweetalig
Publieke objecten	Duits of Fries
Websites	100 % Duits

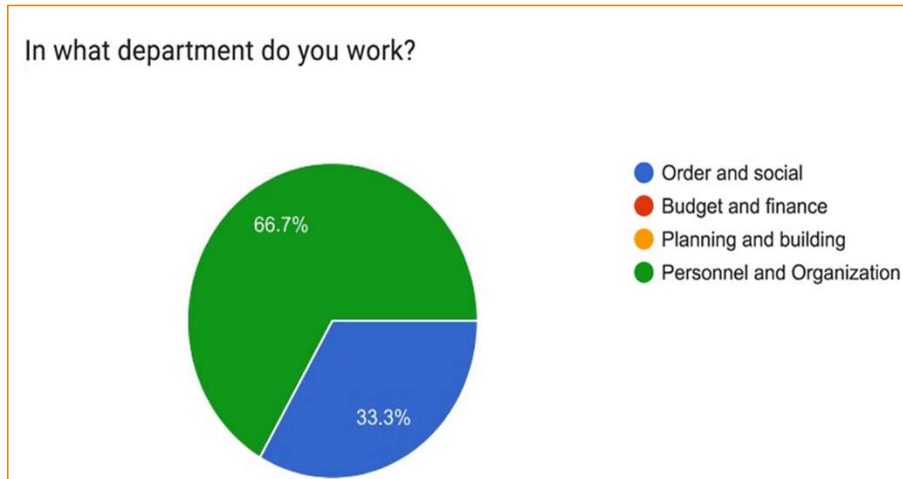
Meiboom

Het gebruik van het Sater-Fries in de lokale overheid van Saterland

Tweetalige bestuurscultuur?

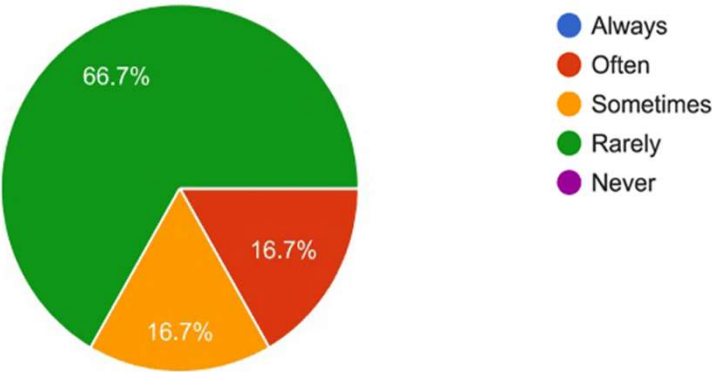
De enquête bestond uit 26 vragen, verdeeld over 8 secties:

1. Taalgebruik van de organisatie in dagelijkse activiteiten
2. Menselijke percepties en houdingen
3. Uitdagingen en barrières
4. Beleid en ondersteuning
5. Taalinvloed op dienstverlening
6. Ontwikkeling en middelen
7. Toekomst van tweetalige administratie
8. Voorbeelden van *best practices*.

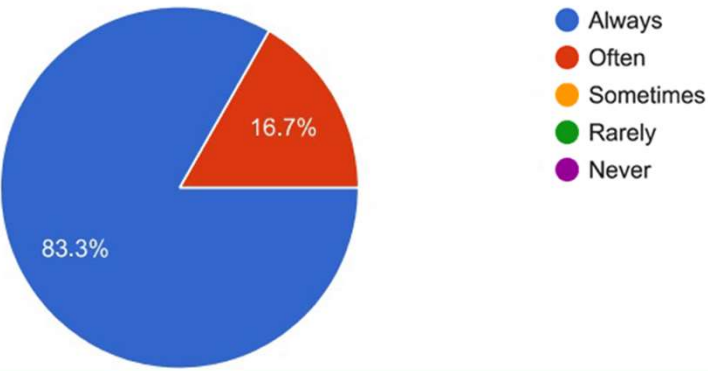
Enquête

- De enquête is naar alle medewerkers van de gemeente Saterland gestuurd.
- De enquête, in het Duits, is online uitgevoerd via Google Forms van 27-31 mei 2024.
- De respons was 13 procent.
- Medewerkers van Budget & finance en Planning & building hebben niet (op tijd) gereageerd.

On a typical day, how often do you use Sater Frisian in your office?

On a typical day, how often do you use German in your office?

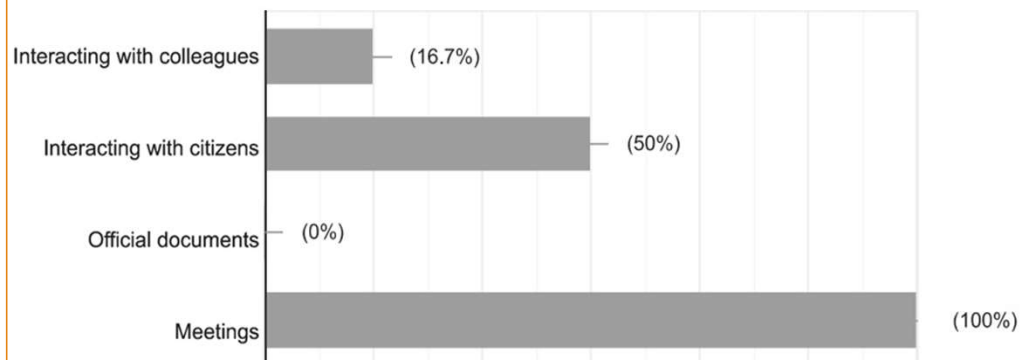

Frequentie van taalgebruik

- De Duitse taal is dominant in dagelijkse activiteiten en Sater-Fries wordt zelden gebruikt.
- Alle respondenten zeggen dat ze vaak of altijd Duits gebruiken, terwijl ze zelden Sater-Fries gebruiken.

Taalvoorkeuren in verschillende situaties

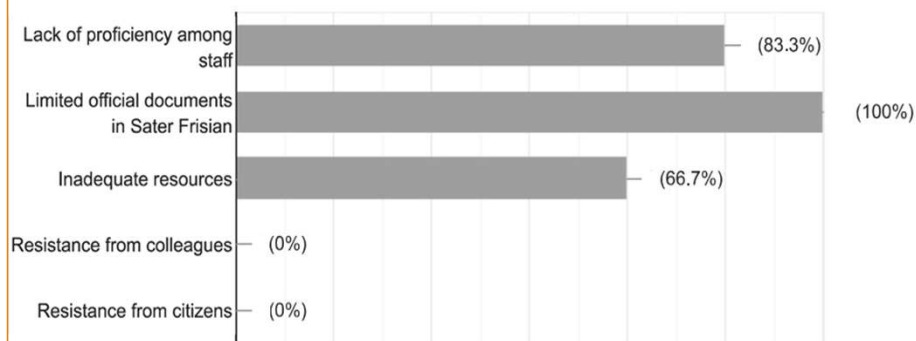
In which situations is the use of Sater Frisian most necessary or useful?
(Select all that apply)

- Sater-Fries wordt het meest gebruikt in *meetings* (in het Duits: *treffen*).
- Sater-Fries wordt niet gebruikt in officiële documenten.

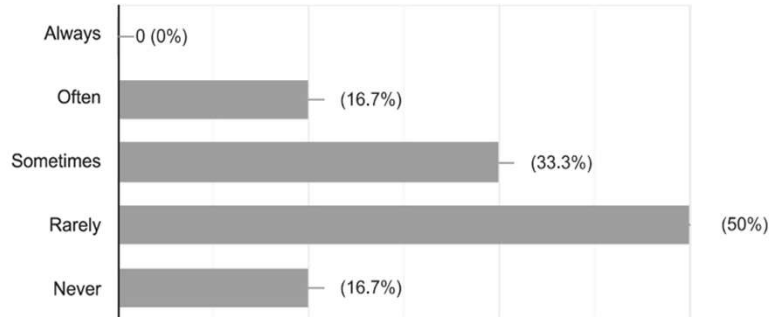
Uitdagingen en belemmeringen bij het gebruik van Sater-Fries

What challenges do you encounter in using Sater Frisian in your job?
(Select all that apply)

- 83% zegt dat het gebrek aan taalvaardigheid in het Sater-Fries van het personeel een uitdaging is.
- 100% zegt dat beperkte officiële documenten in het Sater Fries een uitdaging zijn.

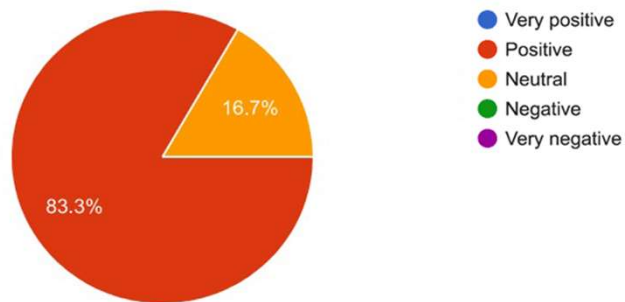
How often do you believe using Sater Frisian influences the quality of service delivery in your department?

Invloed van taalgebruik op dienstverlening

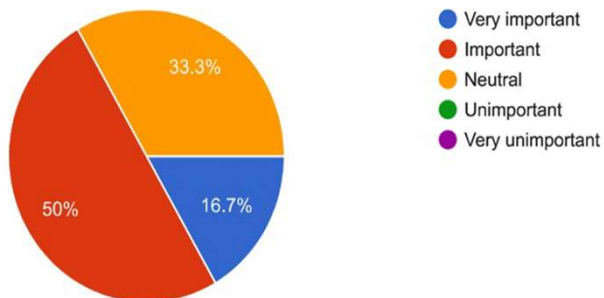
- 50% zegt dat het gebruik van Sater-Fries nauwelijks invloed heeft op de kwaliteit van de dienstverlening.
- 83% zegt dat burgers positief reageren als diensten in Sater-Fries worden geleverd, terwijl de rest neutraal is.

How do citizens generally react when services are delivered in Sater Frisian?

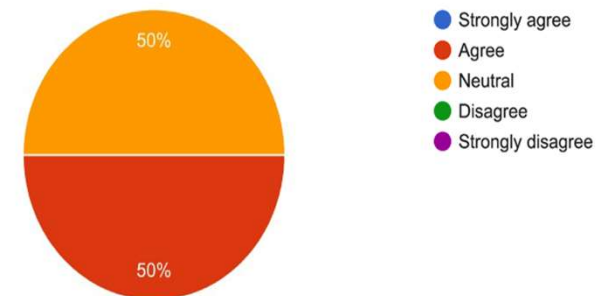
Percepties en houdingen van de medewerkers van de gemeente

How important do you think it is for Sater Frisian to be central in government processes?

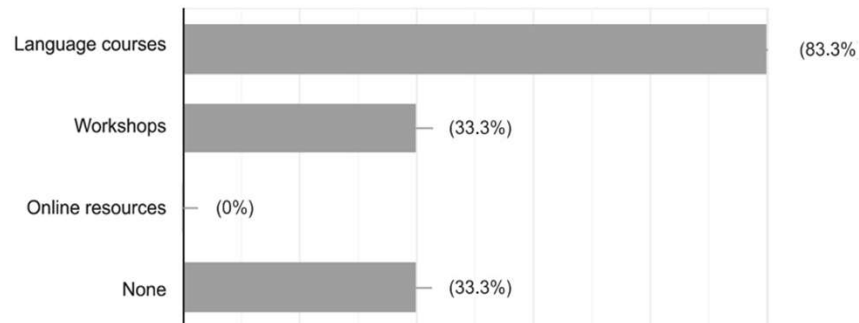
- 50% van de respondenten zegt dat het gebruik van Sater-Fries in de processen van het lokale bestuur belangrijk is, 33% is neutraal en 16,7% zegt dat het heel belangrijk is.

Do you believe the use of Sater Frisian in public administration affects community participation?

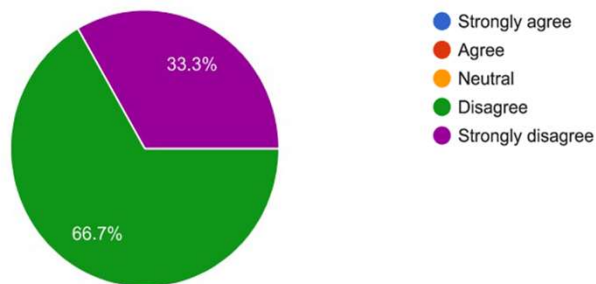

- 50% van de respondenten zegt dat het gebruik van Sater-Fries in het openbaar bestuur effect heeft op de participatie van de gemeenschap.

What type of training is currently provided to government employees in Sater Frisian? (Select all that apply)

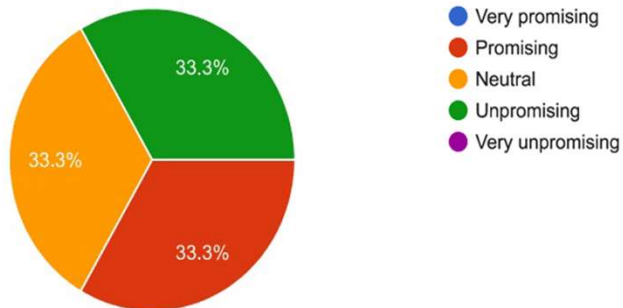
Do you feel the current training in Sater Frisian is sufficient to effectively communicate with the public?

Soort training aangeboden aan overheidsfunctionarissen

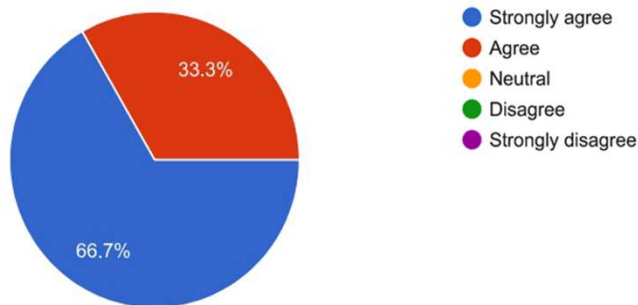
- 83% zegt dat taalcursussen voor hen beschikbaar zijn.
- 33% zegt dat er geen training beschikbaar is.
- Alle respondenten zeggen dat de huidige training ontoereikend is om voldoende met het publiek te communiceren.

How do you see the future of bilingual administration in Saterland?

Toekomst van tweetalig bestuur

Do you believe additional steps are needed to solidify the position of Sater Frisian in local government and public activities?

- De respondenten zijn verdeeld, waarbij een derde de toekomst als veelbelovend ziet, een derde neutraal is en een derde de toekomst als weinig hoopgevend ziet.
- Alle respondenten zijn het er (sterk) over eens dat er aanvullende stappen nodig zijn om de positie van het Sater-Fries in het openbaar bestuur te versterken.

Interview

Mr. Henk Wolf (left) and Mr. Jeroen Zandberg (right) at the local government in Saterland (24-06-2024)

- De heer Henk Wolf is verantwoordelijk voor alle activiteiten rondom de Sater-Friese taal in Saterland.
- Binnenkort volgen alle medewerkers van de lokale overheid een LISTEN-training over tweetaligheid op de werkvloer.
- Eind 2022 heeft de lokale overheid tweetalige borden en platen gemaakt voor gebruik binnen het overheidsgebouw.
- De openbare borden zijn eigendom van, en worden beheerd door, de regionale overheid.
- De tweetalige toeristenborden zijn een project van de lokale overheid om het toerisme te vergroten.
- Er is geen digitaal taalmodel van de Sater-Friese taal.
- Alle officiële documenten die intern en extern worden gebruikt, zijn alleen in het Duits.

Tweetalige platen in het overheidsgebouw van Saterland

De platen beschrijven de kamer of de zaal. Veel van deze platen tonen nieuw gecreëerde Sater-Friese woorden. Deze woorden worden gecreëerd door een commissie om bureaucratische concepten uit te drukken die voorheen alleen Duitse beschrijvingen hadden.

Voorbeeld:
Verklaring Omtrent Gedrag (VOG):
Fonsjuuntuchnis
(fatsoensgetuigenis)

Samenvatting

Sater-Fries is beperkt zichtbaar in het publieke domein.

De lokale overheid speelt een leidende rol in het vergroten van de zichtbaarheid van de minderheidstaal, waarbij de focus ligt op het aantrekkelijker maken van Saterland voor toeristen.

Het gebruik van Sater-Fries is voornamelijk beperkt tot twee afdelingen: Personeel & Organisatie en Sociale Zaken. De andere twee afdelingen, Wonen & Financiën en Ruimtelijke Ordening & Bouw, hebben weinig tot geen Sater-Fries op de werkvloer.

Overheidsfunctionarissen gebruiken Sater-Fries vooral in *meetings* met burgers.

Het Sater-Fries ontbreekt in officiële documenten.

Evaluating the Management of Bilingualism in Local Public Administrations: A Case Study of Frisian and German in Nord Friesland

Frequency of daily use of Frisian in the offices of Amt Föhr-Amrum, Husum, Amt Mittleres Nord Friesland and Amt Suedtondern

